

27. Огънь.

Мълнія са трѣсна и сламенний покривъ са запали отъ нея. Не си намазалъ талигажіята осѣта, погнѣлъ конѣтъ, гледашь че отъ тритѣето осѣта зе да пуца дымъ; а съ нея наедно и колелото, пушни на осѣта въздухъ и осѣта ще пламне. Удари конѣтъ съ подковата си у камькъ и ружнаха искры, които и тѣ можаха запали сламата, както, кога челѣкъ удари съ огниво кремька, запалва праханьта. Само за туй ли трѣба на челѣка огънь да си запали лулата? Лулата не е никакъ потрѣбна на челѣка, а безъ огънь не са живѣе. Какъ быхмы си стоплили зимѣ стаитѣ, ако не бѣхмы умѣили да си добывамы огънь? А какъ щѣхмы си опечи хлѣбъ безъ огънь? Кокошката кълве сурвы зърна. Котката ѣде сурво месо, а челѣкъ вари и пече храната си; само нѣкои *овощія* и плодове ѣде той сурвы. Безъ огънь челѣкъ не щѣше да може да живѣе на този свѣтъ: въ студенытъ страны той бы замръзнѣлъ и плюснаѣлъ отъ гладъ.

Огъньтъ ни дава топлина, а отъ топлината са пече и вари храната. Погледнете, каквы чудеса прави огъньтъ: жидкыйтъ бѣлткъ на ейцето отъ огъня става твърдъ и ный ѣдемъ печены и варены ейца; да земемъ малко масть и да я туримъ въ тиганя и мастьта отъ огъня ще са обърне отъ твърда на жидка (течна), ще са разтопи. За да възври водата пакъ трѣба огънь; но затуй трѣба жаръ, горещина по́вече три пѣти отъ колкото трѣба да стоимъ пачія масть. Ще рече, огъньтъ дава топлина и тѣзи топлина която не грѣе, тя и вари. Храната може са вари и да не са туря на огъня, тя може са свари съ горѣща пара. Много предмети горятъ но не сичкытъ даватъ